Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (1 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

ΚΟΜΙΚ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ από τον ΠΑΝΤΕΛΗ ΤΣΟΜΠΑΝΗ

πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος, Σοφία;

Τριάντα χρόνια μετά την κυκλοφορία του, το φιλοσοφικό μυθιστόρημα του Γιοστέιν Γκάαρντερ διασκευάζεται σε μορφή κόμικ και αναδεικνύει τον λόγο που παραμένει διαχρονικό και επίκαιρο. Οι δύο δημιουργοί του, Νικομπί και Βενσάν Ζαμπού, μιλούν στο «Κ».

www.clipnews.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (2 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

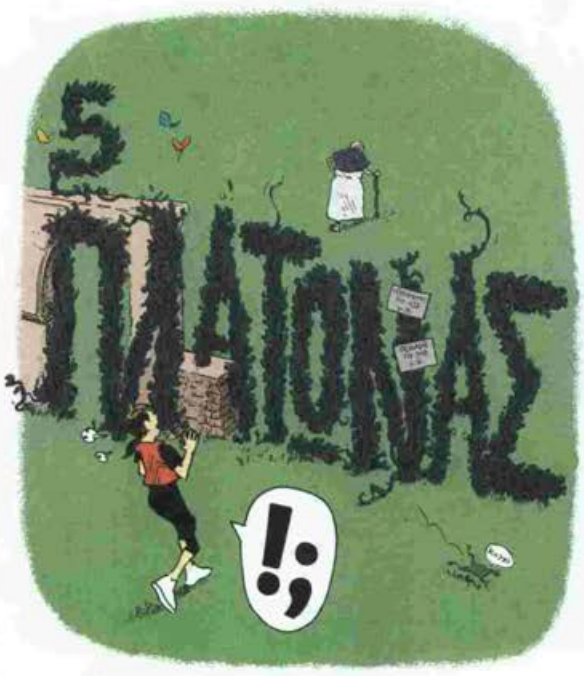

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (3 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

ΚΟΜΙΚ

Η ΕΡΩΤΗΣΗ· ΤΟ ΑΛΦΑ ΚΑΙ ΤΟ ΩΜΕΓΑ της ανθρώπινης σκέψης. Όλες οι απαντήσεις για οποιοδήποτε γεγονός, σκέψη και κατάσταση ξεκινούν από μια ερώτηση. Από τους πρώτους που ανέδειξαν τη σημασία της ερώτησης για την εξέλιξη του ανθρώπου και του πολιτισμού ήταν ο Σωκράτης. Το ξέραμε ήδη από το Λύκειο, όταν μαθαίναμε για τη μαιευτική του μέθοδο. Ο Σωκράτης καθοδηγεί σταδιακά τις απόψεις του συνομιλητή του με ερωτήματα για την προσέγγιση της αλήθειας, με τη μέθοδό του να υιοθετείται συνειδητά και υποσυνείδητα από χιλιάδες ανθρώπους. Άλλωστε, τα ανθρώπινα όντα πάντα έθεταν φιλοσοφικά ερωτήματα. Αυτό δεν το λέει ο Σωκράτης, αλλά ο Νορβηγός συγγραφέας του *Κόσμου της Σοφίας*, Γιοστέιν Γκάαρντερ.

Η φιλοσοφία ξεκινά από απλά ερωτήματα, των οποίων η απάντηση ενδεχομένως να είναι εξαιρετικά απλή ή απίστευτα περίπλοκη. Πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος; Μπορεί ο άνθρωπος να γνωρίζει τα πάντα; Υπάρχει ζωή μετά τον θάνατο; Πώς να ξέρω τι είναι σωστό και λάθος; Γιατί ονειρευόμαστε; Υπάρχει σάντουιτς με μία μόνο θερμίδα; Εντάξει, στο τελευταίο ερώτημα η φιλοσοφία δεν οδηγεί σε κάποια ριζοσπαστική αλήθεια, αλλά ένα ακόμη παράδειγμα θα μπορούσε να είναι ποιοι είμαστε.

Το 1991, στα ράφια και στις βιτρίνες των βιβλιοπωλείων της Νορβηγίας στέκουν αντίτυπα του *Κόσμου της Σοφίας*: Είναι ένα μυθιστόρημα για την ιστορία της φιλοσοφίας, όπως μαρτυρά ο υπότιτλός του, αλλά συγχρόνως ένα μυθιστόρημα για τον κόσμο που περιβάλλει τη Σοφία Άμουνδσεν, τη 14χρονη πρωταγωνίστρια, η οποία ένα πρωί παραλαμβάνει γράμματα από έναν άγνωστο αποστολέα. Τα γράμματα αποτελούν ένα μάθημα φιλοσοφίας. Γεμάτη απορίες, η Σοφία ταξιδεύει πρώτα στους προσωκρατικούς φιλοσόφους, αναλύει με διεξοδικά παραδείγματα τις βασικές αρχές των σημαντικότερων ρευμάτων της αρχαιότητας, συναντιέται με τον Θωμά Ακινάτη και τον Γαλιλαίο και φτάνει μέχρι τον Ζαν-Πολ Σαρτρ. Μεταφρασμένο σε 54 γλώσσες και με πάνω από 40 εκατομμύρια πωλήσεις, ο *Κόσμος της Σοφίας* αποτελεί ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά και δημοφιλέστερα έργα εκλαϊκευμένης επιστήμης.

Γι' αυτόν τον λόγο, τριάντα χρόνια αργότερα, ο Βέλγος σεναριογράφος κόμικς Βενσάν Ζαμπού και ο Γάλλος σκιτσογράφος Νικομπί ένωσαν τις δυνάμεις τους και διασκεύασαν το ογκώδες μυθιστόρημα σε ένα ευανάγνωστο graphic novel που χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο (φτάνει ως τη φιλοσοφία της Αναγέννησης και στον Γαλιλαίο) κυκλοφορεί πλέον στα ελληνικά, σε μια σύμπραξη των εκδόσεων Αλεξάνδρεια και Μεταίχμιο, σε μετάφραση της Στέλας Ζουμπουλάκη.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ΚΑΙ LEGO

«Πρόκειται για ένα βιβλίο που εξακολουθεί να μας κάνει να σκεφτόμαστε, καθιστώντας προσιτές τις βασικές γραμμές της ιστορίας της φιλοσοφίας. Όταν ξαναδιαβάζουμε ολόκληρη την εξέλιξη της σκέψης, η ανάγνωση μας παρέχει τα κλειδιά για να σκεφτούμε τον κόσμο μας σήμερα», λέει ο Βενσάν Ζαμπού, ο οποίος αντιμετωπίζει τις ιδέες της φιλοσοφίας ως ένα εργαλείο αντίδρασης απέναντι στις κρίσεις που βιώνουμε σήμερα. «Ο κόσμος μάς προκαλεί σε πολλά επίπεδα: η κλιματική κρίση, η πανδημία, η οικονομική κρίση, ο πόλεμος στην Ουκρανία... Πολλά πράγματα εγείρουν ερωτήματα σχετικά με τη συμβίωση και τη σχέση μας με τον κόσμο. Στην ιστορία της φιλοσοφίας που παρουσιάζεται στο βιβλίο του Γκάαρντερ, μπορούμε να βρούμε μια ολόκληρη σειρά από ιδέες που μπορούν να μας βοηθήσουν να σκεφτούμε πώς να αντιδράσουμε σε όλα αυτά. Η προσαρμογή του μυθιστορήματος σε κόμικ ήταν ένας τρόπος να γίνει προσιτό το περιεχόμενό του σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους σήμερα». →

«Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ μού αρέσει επειδή είναι σαν πατρική φιγούρα της φιλοσοφίας, δεν είναι δογματικός και έχει χιούμορ. Όταν λέει "αν ένας γάιδαρος σε κλοτσήσει, μην τον κλοτσάς πίσω", μου φτιάχνει τη μέρα».
—ΝΙΚΟΜΠΙ

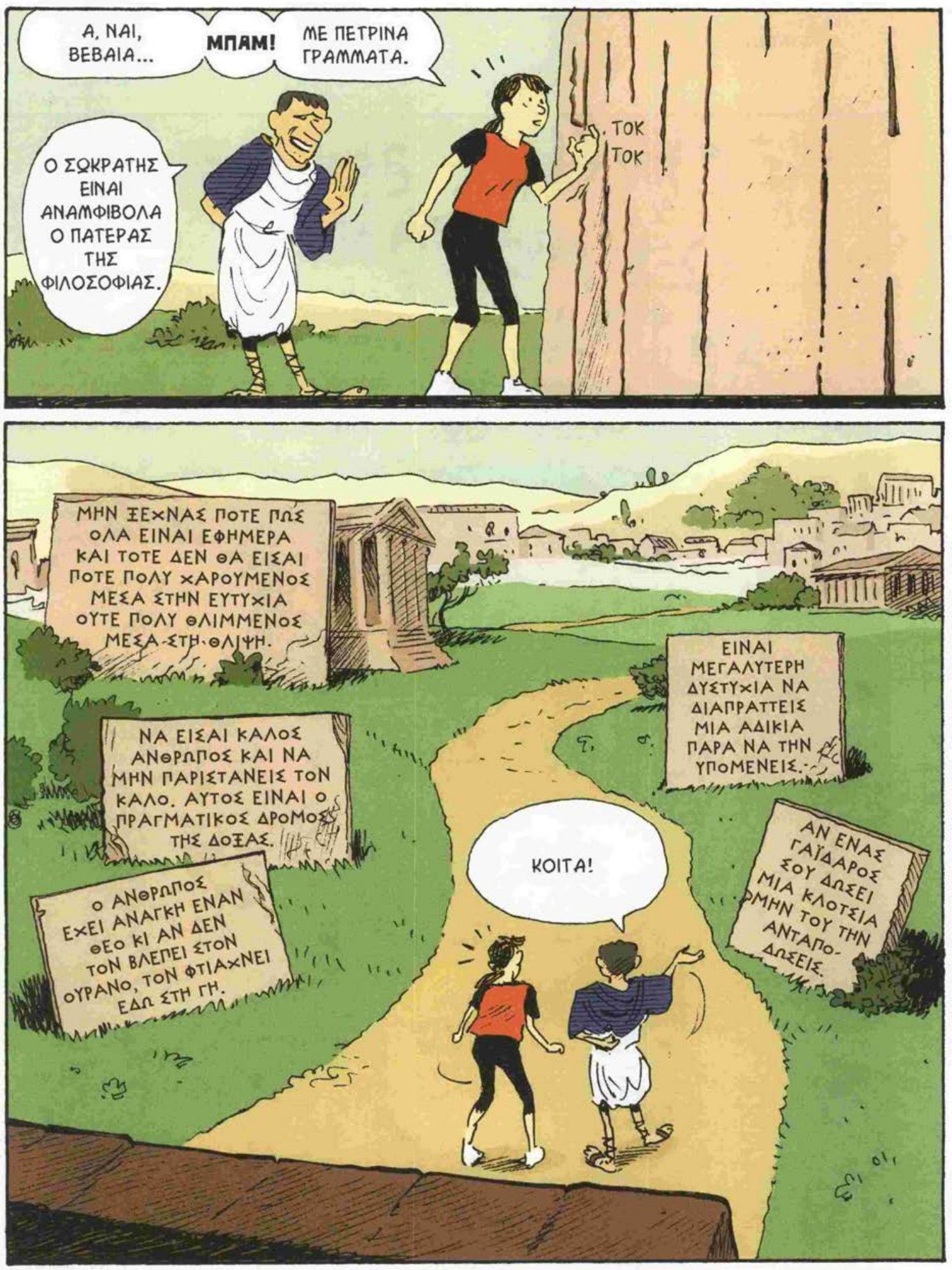
www.clipnews.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (4 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

Ζωντανά χρώματα, σπάσιμο του τέταρτου τοίχου, φαντασία, λεξιλογικά «παιχνίδια» με σύγχρονες αναφορές και λεπτή ειρωνεία χαρακτηρίζουν τη διασκευή του φιλοσοφικού βιβλίου.

www.clipnews.gr

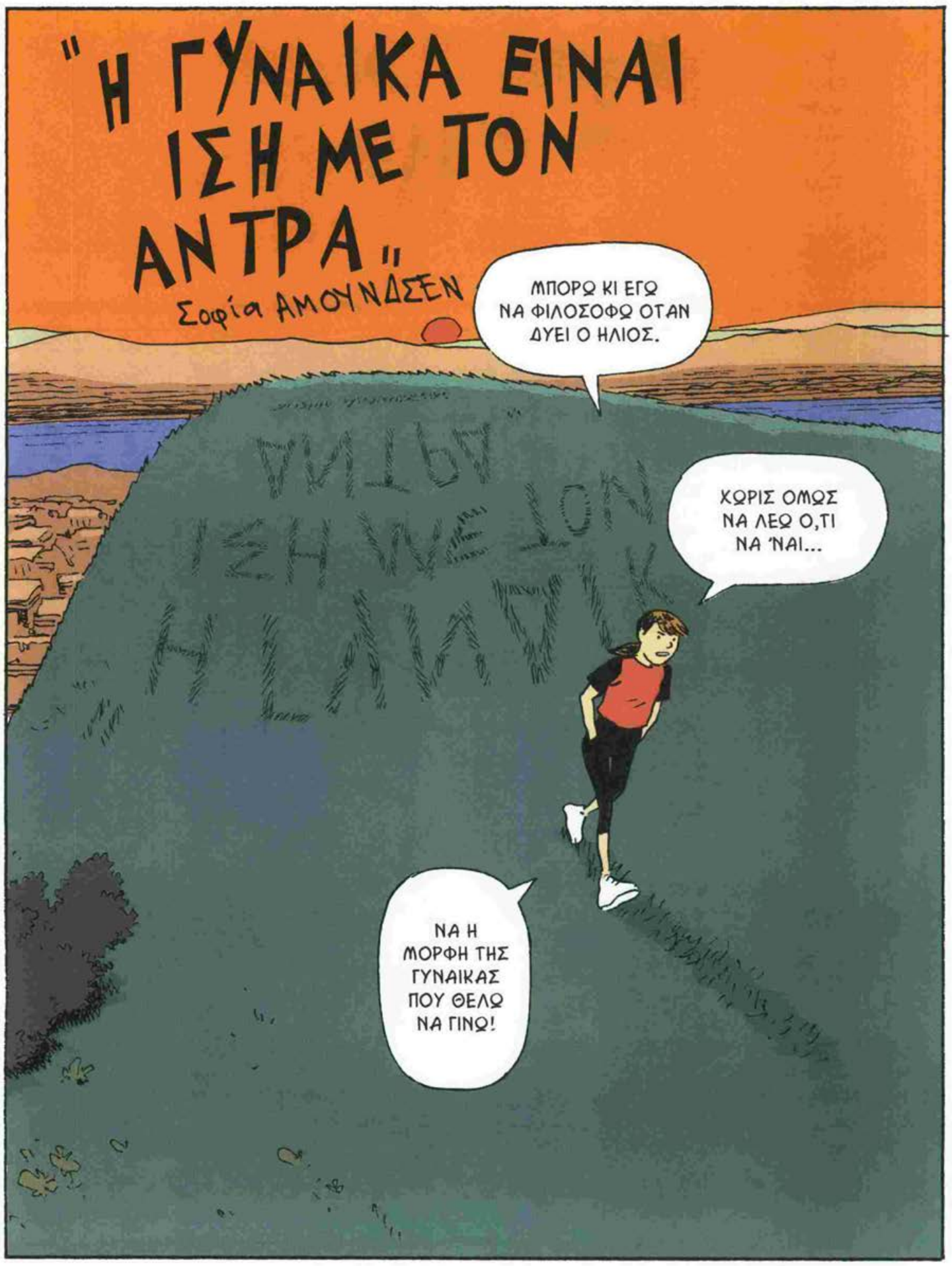
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (5 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

ΚΟΜΙΚ

www.clipnews.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο
Ημερομηνία: Κυριακή, 19-03-2023
Σελίδα: 58,59,60,61,62.... (6 από 6)
Μέγεθος: 3845 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 14580
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

: K

Το μυθιστόρημα των 616 σελίδων μπορεί να αποθαρρύνει ορισμένους – ο Νικομπί ήταν ένας από αυτούς που πήρε το βιβλίο στα χέρια του στη Γαλλία το 1995. «Το διάβασα ή μάλλον προσπάθησα να το διαβάσω, αλλά δεν μπόρεσα να το τελειώσω. Δεν ήμουν δυνατός αναγνώστης εκείνη την εποχή. Είναι μια μικρή εκδίκηση για μένα το να κάνω αυτή τη διασκευή. Ελπίζω ότι κάποιοι αναγνώστες που δεν τελείωσαν το μυθιστόρημα, θα διαβάσουν το κόμικ μας».

Οι δύο δημιουργοί δεν έκαναν εκπτώσεις στη φαντασία τους, με τον Νικομπί να αποδεικνύει τη μαστοριά του ποικιλοτρόπως. Σπάει τον τέταρτο τοίχο και απευθύνεται στον αναγνώστη με αποφασιστικότητα, βάζει τη Σοφία να πετάει κυριολεκτικά τα λόγια του Αριστοτέλη στον γκρεμό με αγανάκτηση, όταν τον ακούει να εκφράζει κάποιες μισογυνιστικές απόψεις, ή να παίζει με τα χέρια της το κείμενο, σαν να πρόκειται για τα σφηνοτουβλάκια lego. Για την ακρίβεια, το κάνει και αυτό χτίζοντας τη μορφή του Δημόκριτου, που εμφανίζεται ως διά μαγείας στο δωμάτιό της πάνω σε έναν ελέφαντα (είδατε τι κάνει εδώ;). Με το χιούμορ παίζει και ο Βέλγος σεναριογράφος, ο οποίος δίνει φωνή σε όλους τους φιλοσόφους και τους βάζει λόγια που δεν περιμένεις να ακούσεις. «Το μέσο μάς επέτρεψε να είμαστε πιο ευφάνταστοι, να μεταφερθούμε άμεσα από τη μία εποχή στην άλλη ή να φέρουμε τη Σοφία σε επαφή με τους φιλοσόφους που συναντά και να της επιτρέψουμε, όπως και στους αναγνώστες, να συζητήσει απευθείας μαζί τους. Περιλαμβάνονται εικόνες που υπάρχουν στο μυθιστόρημα, αλλά αποκτούν πραγματικά την πλήρη ισχύ τους όταν τοποθετούνται σε εικόνες. Για παράδειγμα, η κοσμοθεωρία του Δημόκριτου, την οποία ο Γκάαρντερ συγκρίνει με lego, είναι ακόμη πιο επιδραστική στα κόμικς, όταν μπορεί κανείς να φανταστεί τα τουβλάκια να παίρνουν τη μορφή ενός ελέφαντα, μιας καμηλοπάρδαλης ή του ίδιου του φιλοσόφου», λέει ο Νικομπί.

> «Ένα κόμικ δεν προορίζεται να ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΗΣΕΙ το βιβλίο στο οποίο βασίζεται. Είναι μια νέα ερμηνεία του περιεχομένου του σε ένα άλλο μέσο. Φέρνεις ένα νέο φως».
> —ΒΕΝΣΑΝ ΖΑΜΠΟΥ

«Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΜΟΥ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΤΗ ΜΕΡΑ»

«Ένα κόμικ δεν προορίζεται να αντικαταστήσει το βιβλίο στο οποίο βασίζεται. Είναι μια νέα ερμηνεία του περιεχομένου του σε ένα άλλο μέσο. Όπως όταν ένας σκηνοθέτης επεξεργάζεται σήμερα ένα κείμενο του Σαίξπηρ. Δεν αντικαθιστάς τίποτα, φέρνεις απλώς ένα νέο φως», πιστεύει ο Ζαμπού.

Διαπιστώνω πως την ίδια άγνοια περί φιλοσοφίας μοιραζόμασταν κάποτε με τον Νικομπί. «Όταν ξεκίνησα κι εγώ το βιβλίο, δεν ήξερα πολλά πάνω στη φιλοσοφία. Τώρα, μου αρέσει ο Σωκράτης. Πρώτον, επειδή είναι σαν πατρική φιγούρα και με αυτόν πλησιάζουμε για πρώτη φορά μια φιλοσοφία που δεν εξηγεί μόνο θεϊκές λειτουργίες. Δεύτερον, επειδή δεν είναι δογματικός και δεν δίνει την αίσθηση της επιβολής ενός απόλυτου οράματος. Και τρίτον, επειδή έχει χιούμορ. Όταν λέει "αν ένας γάιδαρος σε κλοτσήσει, μην τον κλοτσήσεις πίσω", μου φτιάχνει τη μέρα». Από την άλλη, ο Ζαμπού επηρεάζεται από τη στιγμή που επιστήμονες όπως ο Γαλιλαίος και ο Κοπέρνικος προσπαθούν να μας κάνουν να καταλάβουμε τη θέση της Γης στον κόσμο μας. «Ξαφνικά, οι άνθρωποι κατάλαβαν πως η Γη δεν είναι το κέντρο του κόσμου. Πιστεύω ότι και σήμερα αντιμετωπίζουμε μια τέτοια στιγμή. Για χρόνια, ο δυτικός κόσμος νόμιζε πως η φύση ήταν στην υπηρεσία του, αλλά τώρα δεν συμβαίνει αυτό. Είμαστε μέρος της, βασιζόμαστε στο περιβάλλον και σε άλλα είδη, όπως κάθε οργανισμός». Μπορεί η ιστορία της φιλοσοφίας να μας βοηθήσει να βρούμε τον δρόμο μας και να επανεκτιμήσουμε τη στάση μας; Μια καλή αρχή είναι να ρωτάμε και να είμαστε περίεργοι. Όπως η Σοφία Άμουνδσεν. ■

INFO ➳→ *Ο κόσμος της Σοφίας - 1. Η φιλοσοφία, από τον Σωκράτη στον Γαλιλαίο* του Νικομπί και του Βενσάν Ζαμπού, βασισμένο στο βιβλίο του Γιοστέιν Γκάαρντερ, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο και Αλεξάνδρεια.

www.clipnews.gr